

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
ANTROPOLOGIA

Coordinació: Joan Pallarés

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	ANTROPOLOGIA
Codi	101703
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Troncal
Nombre de crèdits ECTS	6
Grups	2
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	Joan Pallarés
Departament/s	Història de l'Art i Història Social
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 60 Hores no presencials:90
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Grau/Màster	Grau en treball social
Adreça electrònica professor/a (s/es)	jpallares@hahs.udl.cat

Joan Pallarés

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer els conceptes i teories bàsiques de les Ciències Socials
- Saber aplicar les teories al coneixement dels objectius i problemes socials que aborda el Treball Social.
- Ser capaç de reunir i d'interpretar des d'una perspectiva sociològica i antropològica, dades rellevants sobre la realitat social i els processos socials en els quals intervé el treballador social.
- Comprendre la dimensió social i cultural dels processos subjectius i de formació d'identitats personals i socials.
- Abordar amb eficàcia la lectura i el comentari crític de textos relacionats amb les ciències socials.
- Aplicar els continguts de les ciències socials a l'explicació de les situacions d'individus, grups i comunitats en el món global actual.
- Saber analitzar les situacions de conflicte social o cultural, competència i marginació.

Competències

- Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement d'altres cultures i costums.
- Conèixer els referents de les ciències humanes i socials que aporten al treball social elements de comprensió de la realitat social.
- Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.
- Investigar els nous fenòmens i escenaris en els quals es pugui realitzar algun tipus d'intervenció social.
- Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Continguts fonamentals de l'assignatura

MÒDUL I . LA REFLEXIÓ ANTROPOLÒGICA

• INTRODUCCIÓ

1. L'aparició de l'antropologia: descobriment de l'altre.
2. Precursors
3. Diferents formes d'interpretar a l'altre: etnocentrisme i racisme, relativisme cultural.
4. Punt de vista èmic i punt de vista ètic

• L'ANTROPOLOGIA COM A DISCIPLINA ACADÈMICA

- L'antropologia al segle XIX.
- Especificat de l'antropologia i del seu enfocament respecte a altres ciències socials: relacions i diferenciació.
- Conceptes claus.
- Mètodes i tècniques

MÒDUL II. EL CONCEPTE DE CULTURA

- **CULTURA I SOCIETAT**
  - Innat i adquirit
  - Paper de la cultura a l'evolució humana
  - L'adaptació cultural

- **L'ORGANITZACIÓ SIMBÒLICA DEL MÓN**
  - Simbolisme
  - Cultura com a visió del món.
  - Identitats, creences i representacions

- **LA TRANSMISIÓ DE LA CULTURA**
  - La transmissió de la cultura: processos de socialització.
  - Tradició i canvi.
  - La construcció social de la realitat
  - Control social

- **DIFERÈNCIA, DESIGUALTAT I EXCLUSIÓ SOCIAL**
  - Identitat i alteritat
  - Diferenciació, identificació, generalització
  - Diferència i justificació de les desigualtats i exclusió.
  - Marginació i exclusió social

MODUL III. ELS CAMPS DE L'ANTROPOLOGIA

- **ORGANITZACIÓ SOCIAL: PARENTIU**
  - El parentiu com a organització social bàsica
  - Sistemes de parentiu
  - Prohibició del incest
  - Matrimoni
  - Família i unitat domèstica
  - La família contemporània. Les noves formes familiars

- **ORGANITZACIÓ SOCIAL: ECONOMIA**
  - Ecosistemes i adaptació
  - Els sistemes econòmics.
  - Producció
  - Divisió del treball
  - Distribució: reciprocitat, redistribució, canvi
  - El consum. La racionalitat econòmica

- **ORGANITZACIÓ SOCIAL: POLÍTIKA**

- Els sistemes polítics
- Diferenciació social
- Desigualtat, poder, govern i Estat.
- Construcció de la diferència social.
- Hegemonia i subalternitat

Eixos metodològics de l'assignatura

Les 150 hores de la matèria que té que dur a terme l'alumne s'organitzaran amb les següents activitats d'aprenentatge.

- Activitats presencials: 60 hores
  - 42 hores en gran grup. En elles es combinaran les sessions magistrals però fomentant amb la mesura del que el grup permet la participació activa dels alumnes, sobretot amb els temes més actuals i del seu interès.
  - 18 hores en petit grup. En aquestes es duran a terme les següents activitats d'aprenentatge dirigides pel professor:
    - 16 hores. Preparació de documentació per a fer debats dirigits sobre temes d'actualitat, relacionats amb: identitat, immigració, marginació, gènere, edat, i consum de drogues.
    - 2 hores: tutoria pels grups que han de preparar els debats.

- Activitats no presencials: 90 hores
  - 37 hores. Lectura dels textos presentats i treballats a les sessions dels grups mitjans. Una recensió final de 10 pàgines.
  - 40 hores estudi i documentació sobre el temari.
  - 10 hores. recerca informació complementària
  - 3 hores proves avaluació.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	% AVALUACIÓ
MÒDUL 1 8 horas	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts.	Prova escrita 20%
MÓDULO 2 18 horas	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts.	Prova escrita 20%

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	% AVALUACIÓ
MÒDUL 3 16 horas	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts.	Prova escrita 20% Resum crític lectura 20%
18 hores grup petit	Presencial	Debatre els continguts de la matèria	Afavorir l'actitud reflexiva y crítica. Fomentar la participació	Preparar i dirigir les sessions Motivar als alumnes Fomentar la participació	Participar en els debats Reflexionar sobre els debats Utilitzar els conceptes i les competències adquirides	Activitats de grup 20%

Sistema d'avaluació

El 49% de l'avaluació ve determinat per una prova escrita sobre els temes desenvolupats pel professor i les activitats realitzades en petit grup, així com de tota la informació i coneixements adquirits per l'alumne en les diferents activitats d'aprenentatge: grup gran, grups mitjans, lectures, debats. Els alumnes podran portar a aquesta prova tots els materials docents que hagin treballat i elaborat durant les activitats presencials i no presencials, en forma de fitxes o apunts. La prova es realitzarà el dia 1 de juny. La recuperació pels que no arribin a la nota de 5 es realitzarà el dia 22 de juny.

29% Valoració d'un treball escrit individual que serà un resum crític de les lectures. La data d'entrega és el dia 1 de juny.

22% Activitats realitzades en les sessions presencials de petit grup i participació activa en les mateixes.

Bibliografia i recursos d'informació

- APPADURAI, A. (2007) *El rechazo de las minorías*. Barcelona, Tusquets.
- AUGÉ, M.; COLLEYN, J.P. (2005) *Qué es la antropología*. Barcelona, Paidós.
- AYALA, F.J., y CELA, C. J. (2006). *La piedra que se volvió palabra. Las claves evolutivas de la humanidad*. Madrid, Alianza Editorial.
- BARLEY, N. (1997) *El antropólogo inocente. Notas desde una choza de barro*. Barcelona, Anagrama
- BAUMAN, Z. (2001) *La sociedad individualizada*. Madrid, Cátedra.
- BAUMAN, Z. (2007) *Vida líquida*. Barcelona, Paidós. [2005]
- BAUMAN, Z. (2008) *Múltiples culturas, una sola humanidad*. Madrid, Katz.
- BERGER, P.; LUCKMANN, T. (1979) *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires, Amorrortu.
- BESTARD, J CONTRERAS, J (1987) *Bárbaros, paganos, salvajes y primitivos*. Barcelona, Barcanova
- BOHANNAN, P. GLAZER, M (1993) *Antropología. Lecturas*. Madrid Mac Graw Hill
- BUFILL, E. (2010) *L'evolució del Cervell*. Barcelona, Evolucionaria.
- CONE, C.A. i PELTO, P.J. (1977) *Guía para el estudio de la Antropología Cultural*. Madrid, F.C.E.
- DAMASIO, A. (2010) *Y el cerebro creó al hombre*. Barcelona, Destino.
- DEL OLMO, M. (2010) *Dilemas éticos en antropología. Las entretelas del trabajo de campo etnográfico*. Madrid, Trotta.
- DELGADO, M. (1998) *Diversitat i integració. Lògica i dinàmica de les identitats a Catalunya*. Barcelona, Empuries.
- DELGADO, M. (1999) *El animal público*. Barcelona, Anagrama
- EMBER, C.R.; EMBER, M. (1997) *Antropología cultural*. Madrid. Prentice Hall.
- FRIGOLE, J. et al. (1995) *Antropología social* Barcelona, Proa.
- GARCÍA CANCLINI, N. (2004) *Diferentes, desiguales y desconectados*. Barcelona, Gedisa.
- GEERTZ, C (1987) *La interpretación de las Culturas*, Barcelona, Gedisa,
- GINER, S. et al. (1996) *La cultura catalana: el sagrat i el profà*, Barcelona, Edicions 62
- HARRIS, M (1988) *Introducción a la Antropología general*. Madrid,, Alianza
- JULIANO, D. (2004) *Excluidas y marginales*. Madrid, Cátedra.
- KOTTAK, C (2007) *Antropología: una experiencia de la diversidad humana*. Madrid, Mac Graw Hill
- LABURTHE-TOLRA, I; WARNIER, J.P. (1998) *Etnología y Antropología*. Madrid, Akal.
- LLOBERA, J.R. (1999) *Manual d'antropologia social*, Barcelona, Pòrtic.
- LLOBERA, J.R. (1976) *La Antropología como ciencia*, Barcelona, Anagrama
- MAALOUF, A. (1999) *Identidades asesinas*. Madrid, Alianza Editorial.
- MAALOUF, A. (2009) *El desajuste del mundo. Cuando nuestras civilizaciones se agotan*. Madrid, Alianza Editorial.
- MALLART, LI, (2004) *Sóc fill dels evuzok: la vida d'un antropòleg al Camerun*. Barcelona, La Campana.
- MERCIER, P. (1976) *Historia de la antropología*. Península.
- NASH, M; TORRES G. (eds) (2009) *Los límites de la diferencia. Alteridad cultural, género y prácticas sociales*. Barcelona, Icaria - Antrazyt
- PRAT, J. y MARTINEZ, A. (1996) *Ensayos de antropología cultural*, Barcelona, Ariel.

- RIFKIN, J. (2010) *La civilización empática. La carrera hacia una conciencia global en un mundo en crisis*. Barcelona, Paidós.
- RIFKIN; J. (2011) *La tercera revolución industrial*. Barcelona, Paidós.
- SAYAD, A. (2010) *La doble ausencia*. Barcelona, Anthropos.
- SCHEURMAN, E (1981) *Los papalagi*, Barcelona, Integral,
- SPERBER, D. (2005) *Explicar la cultura. Un enfoque naturalista*. Morata, Madrid.
- TOMASELLO, M. (2010) *¿Por qué cooperamos?* Madrid, Katz Editores.
- WILLIAMS,R. (2008) *Historia y cultura común*. Madrid los libros de la catarata.
- WOLF, E.R. (1999) *Antropología social de las sociedades complejas*, Madrid, Alianza.